

τειών, ὅστις πληρώνει ἀσφάλιστρα κατ' ἔτος ἐν ἑκατομύριον τετρακοσίας χιλιάδας δραχμῶν, διὰ τὴν δαθοῦν τριάντου ἑκατομμύρια όταν ἀποθάνῃ. Αὐτὸς ὁ πρίγκιψ τῆς Οὐαλλίας εἶνε ἡσφαλισμένος διὰ 650.000 λίρας στερλίνας.

ΕΙΚΟΝΕΣ

ΜΕΤΕΩΡΑ

Μονὴ Βαρλαάμ

Ἡ μονὴ τοῦ Βαρλαάμ κείται 5 λεπτὰ ἀνατολικῶς τῆς Μεταμορφώσεως, καὶ εὐρίσκεται, ὡς ἐκεῖνη, ἐπὶ ὄλως ἀνεξαρτήτου βράχου, ἔχοντος ἔκτασιν 7 στρεμμάτων καὶ ὕψος ἀπὸ τοῦ μέρους τῆς ἀναβάσεως 125 μέτρων καὶ ἐπέκεινα τοῦ τριπλασίου ἐκ τῶν ἄλλων μερῶν. Κατωκίθη δὲ κατὰ πρόωτον τῷ 1208 ὑπὸ τινος ἀσκητοῦ, Βαρλαάμ καλουμένου, ὅστις ὠκοδόμησεν ἐπ' αὐτοῦ ναὸν τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, κατὰ δὲ τὸ 1508 οἱ ἐξ Ἰωαννίνων Νεκτάριος καὶ Θεοφάνης ἔκτισαν πύργον καὶ τὸν ναὸν τῶν Ἁγίων Πάντων. Περιέχει δύο ναοὺς, 25 κέλλια καὶ 4 ὀμβροδέκτας, καὶ ἀναστρικτὴν μηχανήν, δι' ἧς ἀνέρχονται καὶ κατέρχονται οἱ ἐπισκέπται, ἡ δὲ ξυλίνη κλίμαξ, ἣν συνήθως μεταχειρίζονται οἱ ἐξησχημένοι μοναχοί, ἀριθμεῖ 95 βαθμίδας.

Α. Χριστοβασιλίμ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Στατιστικὴ τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Κρήτης μετὰ διαφορῶν γεωγραφικῶν ἱστορικῶν, ἀρχαιολογικῶν, ἐκκλησιαστικῶν κτλ. εἰδήσεων περὶ τῆς νήσου ὑπὸ Νικολάου Σταυράκη, πρῶτη γενικὴ γραμματεὺς τῆς Γενικῆς Διοικήσεως Κρήτης, καὶ πρῶτη ἐπόπτου τῶν Κρητικῶν τελωνείων, Ἀθήνησι, 1890 σελ. 207+172.

Εἶνε ὁμολογουμένως ἄξιον παρατηρήσεως ὅτι, ἐνῶ περὶ πολλῶν νήσων μεγάλων καὶ μικρῶν τῆς Ἑλληνικῆς θαλάσσης ἐγράφησαν παρ' Ἑλλήνων ἱστορικῶν καὶ γεωγραφικῶν μονογραφαί, περὶ τινῶν δὲ διπλαῖ καὶ πολλαπλαῖ, περὶ τῆς μεγάλου Κρήτης, τῆς βασιλίδος ταύτης τῶν νήσων, οὐδεμίαν ἐγράφη πλήρη καὶ λεπτομερῆ περιγραφή. Ὅρα ἐν Νεοελληνικῇ γεωγραφικολογίᾳ Ἀντ. Μηλιαράκη σελ. 86 — 88 κατάλογον τῶν δημοσιευθέντων περὶ Κρήτης γεωγραφικῶν βιβλίων καὶ ἄλλων διατριβῶν ἐν περιοδικῶσι. Ἰσοῦ αἴτιον τούτου εἶνε ἡ πολιτικὴ καὶ κοινωνικὴ κατάστασις αὐτῆς, ἣτις δὲν ἐπιτρέπει τὴν ἐλευθέραν καὶ ἀκόλουτον περιουσίαν πρὸς τοιοῦτον σκοπὸν, καὶ ἣτις ἐπιτείναν καταλείπει χρόνον τοῖς ἐγχωρίοις λογίοις πρὸς τοιαύτας συγγραφάς, αἵτινες εἶνε πάντοτε κερποὶ εὐγενεῖς τῆς εἰρήνης καὶ τῆς εὐημερίας.

Ἡ ἀστὶ ἐκδοθεῖσα συγγραφή τοῦ κ. Σταυράκη πληροῦ ἦδη ἐν μέρει τὴν ἐλλειψὶν εἰδικῆς περιγραφῆς τῆς Κρήτης, ἀποτελοῦσα, ἐν ὅσῳ ἦτο δυνατόν, διάγραμμα ἀκριβὲς τῆς διοικητικῆς καὶ ἐκκλησιαστικῆς αὐτῆς διαίρεσεως, καὶ ἐπίσημον ἀπογραφὴν τοῦ πληθυσμοῦ γενομένην τῷ 1881 ἐπὶ τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ τῆς νήσου Γ. Φωτιάδου πασᾶ, ἐνεργηθεῖσαν δὲ ὑπὸ τοῦ συγγραφέως τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος βιβλίου κ. Ν. Σταυράκη, γενικοῦ γραμματεῖος τότε τυγχάνοντος τῆς Διοικήσεως.

Τὸ ὅλον ἔργον διαίρεται εἰς τρεῖς μέρη ἐν τῇ πρώτῃ περιλαμβάνεται σύντομος γεωγραφικὸν διάγραμμα τῆς Κρήτης, ἀλφαριθμητικὸς πίναξ τῶν ἀρχαίων πόλεων αὐτῆς μετὰ συνοπτικῶν περὶ ἐκάστης ἱστορικῶν καὶ γεωγραφικῶν εἰδήσεων, πίναξ ἐν ὑποσημείωσι χρονολογικῶν τῶν ἐν Κρήτῃ σεισμῶν ληφθεῖς ἐκ τοῦ

συγγράμματος τοῦ Raulin, εἶτα δὲ σύντομος ἱστορία τῆς Κρήτης ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι σήμερον. Ἐπειτα κατόπιν ἡ ἔκθεσις τῆς διοικητικῆς καὶ ἐκκλησιαστικῆς διαίρεσεως τῆς νήσου ἐπὶ Ἑνετῶν καὶ ἡ σημερινή, καθὼς καὶ συγκριτικοὶ πίνακες τοῦ πληθυσμοῦ τῆς νήσου διαφορῶν χρόνων, καθ' οὓς ἐγένετο ἀπογραφή ἐπὶ Ἑνετῶν καὶ Τούρκων.

Τὰ δύο τελευταῖα δὲ μέρη περιλαμβάνουσι τοὺς στατιστικῶν πίνακας, ἀποτελοῦντας τὸ ἀριστον μέρος καὶ κύριον τοῦ πονήματος τούτου. Ἐν τοῖς πίναξί τούτοις ὁ κ. Σταυράκης ἐκτυλίσσει κατὰ διοικήσεις, ἐπαρχίας, δήμους καὶ χωρία, ὧν τηρεῖ αὐξῶντα ἀριθμὸν ἀπ' ἀρχῆς ἕως τέλους, πίνακας τοῦ πληθυσμοῦ τῆς νήσου γενικοῦς καὶ εἰδικούς. Ἐν τοῖς τελευταίοις δὲ ἀναγράφει τὸν πληθυσμὸν κατὰ θρησκευτά, κατ' ἐπαγγέλματα καὶ κατὰ τὴν ἐκπαίδευσιν. Ἐν τούτοις δὲ σημειοῖ καὶ τὰς Μονὰς κατ' ἐπαρχίας, δήμους καὶ ἐπισκοπὰς.

Μεγίστην ἀρετὴν τῶν πινάκων τούτων θεωροῦμεν ὅτι ἀναγράφουσι τὰ ὀνόματα τῶν χωρίων, τῶν τοπικῶν περιοχῶν καὶ τῶν Μονῶν ὡς προφέρονται ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων, ἀνευ νεολογιῶν καὶ ἀρχαίων καταλήξεων, ὅπερ δυστυχῶς πράττουσι πρὸς ἐπίδειξιν ἀκριβῶν ἐλληνομαθεῖας πολλοὶ τῶν ἐν τῇ ἐλευθερᾷ Ἑλλάδι, καθιστῶντες πολλάκις τὰ ὀνόματα τῶν τόπων ἀγνώριστα, καὶ καταστρέφοντες τὴν ἀληθῆ καὶ κατὰ φύσιν γεωγραφίαν. Ἐν τοῖς πίναξί τοῦ κ. Σταυράκη ἐπικρατεῖ ἀπ' ἀρχῆς ἕως τέλους ὁμαλὴ ὀνοματολογία. ἐξ ἧς πολλὰ ἔχει νὰ πορισθῇ καὶ ἡ ἀρχαία γεωγραφία τῆς νήσου καὶ ἡ γλωσσολογία.

Ἡ Κρήτη σήμερον διαίρεται εἰς 5 διοικήσεις ἢ νομοὺς ὡς λέγομεν ἐν τῇ ἐλευθερᾷ Ἑλλάδι: 1) Χανίων, 2) Σφακίων, 3) Ρεθύμνης, 4) Ἡρακλείου, 5) Λασηθίου. Ἡ ἐπαρχιακὴ δὲ διαίρεσις αὐτῆς ἔμεινεν οἷα ἦτο ἐπὶ Ἑνετῶν, πληρῶν ἐλαχίστων τροποποιήσεων. Διηγεῖται δὲ τότε εἰς 20 ἐπαρχίας, σήμερον δὲ κυρίως εἰς 17 συγχωνευθεῖσάν τριῶν, αἵτινες διοικῶνται ὑπὸ ἐπαρχῶν 14 μόνον, διότι αἱ ἐπαρχίαι Ρεθύμνης, Ἀποκορώνου καὶ Μεραμπέλλου διοικῶνται ἀμέσως ὑπὸ τῶν διοικητῶν τῶν οἰκείων διοικήσεων. Τῶν 14 τούτων ἐπάρχων 9 εἶνε Χριστιανοὶ καὶ 5 Ὀθωμανοί.

ὑποδιαιροῦνται δὲ αἱ ἐπαρχίαι εἰς 88 δήμους, οὓς ὀνομάζουσι μὲ τὸ ὄνομα τῆς πρωτεύουσος αὐτῶν, τῶν Κρητικῶν ὀρθῶς μὴ μιμηθέντων κατὰ τοῦτο τὸ ἐπικρατήσαν ἐν τῇ ἐλευθερᾷ Ἑλλάδι σύστημα τῆς ὀνομασίας τῶν δήμων ἐξ ἀρχαίων πόλεων, τὸ ὅποιον δὲν ἦτο δυνατόν νὰ τηρηθῇ ἐφ' ὅλων τῶν δήμων διό ἐκ τούτου προσῆλθε τραγέλαρος ἀληθῆς ἐπὶ τῆς ὀνοματολογίας τῶν δήμων τῆς ἐλευθέρας Ἑλλάδος, δι' ἧς διεστρεβλώθη καὶ ἡ ἀρχαία καὶ ἡ νέα γεωγραφία τῆς Ἑλλάδος παρεσέφερον δ' ἐκ τῆς ἀμαθείας τῶν ὀνοματοθετῶν καὶ ὀνόματα ἐντελῶς ἀνύπαρκτα.

Ἡ Κρήτη ἔχει τρεῖς μεγάλας πόλεις Χανία, Ρεθύμνον καὶ Ἡρακλείον, ὧν τὰ μὲν Χανία ἔχουσι πληθυσμὸν ἐν ὅλῳ 13.812, τὸ Ρεθύμνον 9.274, καὶ τὸ Ἡρακλείον 31.368. Ἐχει δὲ τρεῖς κομποπόλεις ἐχούσας πληθυσμὸν ἄνω τῶν 2000, τὴν Ἱεράπετρα, τὴν Νεάπολιν καὶ Κρητσᾶ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Μεραμπέλλου, Χωρία δὲ ἐν ὅλῳ 1150.

Ἐκκλησιαστικῶς ἡ νήσος διαίρεται εἰς 8 ἐπισκοπὰς καὶ μίαν ἀρχιεπισκοπὴν, τὴν τοῦ Μητροπολίτου Κρήτης ἐδρεύοντος ἐν Ἡρακλείῳ, ἔχοντος δὲ τὸν τίτλον τοῦ ὑπερτίμου καὶ ἐξάρχου Ἑβρώπων, κατέχοντος τὸν 23 θρόνον ἐν τῇ τάξει τῶν Μητροπολιτῶν.

Ὁ πληθυσμὸς τῆς νήσου ἐν ὅλῳ, κατὰ τὴν εἰρημένην ἀπογραφὴν τοῦ 1881, ἀνέρχεται εἰς 279,165. Ἀναλογοῦσι δὲ πρὸς τὸ ἐμβαδὸν τῆς νήσου ἐξ 7.800 τετραγωνικῶν χιλιομέτρων 35,78 κάτοικοι κατὰ τετρ. χιλίωμ.

Κατὰ θρησκευματα ὁ πληθυσμὸς τῆς νήσου ἔχει ὡς ἑξῆς :

Ἕλληνες	205,010
Ἵθωμανοὶ	73,234
Ἰσραηλίται	647
Ἀρμένιοι	8
Καθολικοὶ	253
Διακμυρομένοι	13
	279,165

Ὡς πρὸς τὸν πληθυσμὸν κατὰ τὴν ἐκπαίδευσιν, ἡ νῆσος εὐρίσκεται εἰς οὐχὶ εὐάρεστον κατάστασιν, διότι ἐπὶ τοῦ ὅλου πληθυσμοῦ αὐτῆς ἀγράμματοι εἶνε 242, 114, ὧν 181,021 Χριστιανοὶ καὶ 61,093 Ἵθωμανοί. Ὡς πρὸς τὰ ἐπιτηδεύματα ὑπερτεροῦσιν ὡς εἰκὸς οἱ γεωργοὶ καὶ ποιμένες.

Μοναί. Αἱ ἐν τῇ νήσῳ Μοναὶ ἀνέρχονται εἰς 49, ὧν 3 γυναικεῖαι. Οἱ ἐν αὐταῖς διακτώμενοι μοναχοὶ ἀνέρχονται ἄρρενες καὶ θῆλεις εἰς 420, μετὰ τῶν κοσμικῶν δὲ ἐν αὐταῖς ἐργατῶν εἰς 894. Τεκέδες δὲ ὑπάρχουσιν 19, ἐν οἷς βιοῦσι 147 ἄτομα ἐν ὅλῳ.

Νοσοκομεῖα δημοτικὰ ἐν ταῖς πόλεσιν ὑπάρχουσι 4, ὧν τὰ δύο ἐν Ἡρακλείῳ.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς μεγάλαις δυσχεραίας, αἵτινες παρομοιοῦσιν εἰς τὰς ἀπογραφὰς τοῦ πληθυσμοῦ καὶ παρ' αὐτοῖς ἔτι τοῖς πεπολιτισμένοις ἔθνεσιν, οφείλομεν

νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι ὁ κ. Σταυράκης τυχὸν τῆς εὐκαιρίας νὰ διενεργήσῃ αὐτὸς οὗτος τὴν ἀπογραφὴν, καὶ νὰ δημοσιεύσῃ ταύτην μετὰ προηγουμένην ἐπισταμένην μελέτην καὶ βάζανον, προσήνεγκε πολὺτιμον ὑπηρεσίαν εἰς τὴν Κρήτην, ἀρίστον ὁδηγὸν παρασχῶν καὶ πηγὴν γνησίαν ἀσφαλῶν εἰδήσεων περὶ τῆς μεγαλονήσου ταύτης.

A. M.

ΤΑ ΜΙΚΡΑ ΧΑΡΤΙΑ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Ἐρ. Τί εἶνε ἡ ἡλικία :

Ἀπ. Σκόπελος. κατὰ τοῦ ὁποῖου θραύεται ἡ φιλαλήθεια τῆς γυναικός. *Ἐπίμολο*

Ἐρ. Τί εἶνε ἡ ἡλικία :

Ἀπ. Κλίμαξ, τὴν ὁποίαν ἀναβαίνομεν μετὰ τὰ πόδια καὶ καταβαίνομεν μετὰ τὸ κεφάλι.

Ἐρ. Τί εἶνε ἰδανικόν :

Ἀπ. Κάθε τι, τὸ ὁποῖον φανταζόμεθα πρὸς συμπλήρωσιν ἀνεπαρκῶς πραγματικοῦ.

Ἐρ. Ἀπὸ τί γνωρίζεται ὁ ἔξυπνος ἄνθρωπος :

Ἀπ. Ἀπὸ τὰ ἀνοιχτὰ μάτια.

Ἐρ. Ποῖος εἶνε ὁ εὐτυχέστερος :

Ἀπ. Ἐκεῖνος ποῦ δὲν ζῆλεύει κανένα.

Ῥήγας

ΑΣΤΕΡΟΣΚΟΠΕΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΚΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

(8—14 Μαΐου)

Μετεωρολογικὰ Στοιχεῖα	Ἡμέρα							Ἐξηγήσεις
	8	9	10	11	12	13	14	
Βαρομετρικὴ πίεσις	756,7	755,6	754,7	753,2	750,0	747,1	748,9	Ἡ βαρομετρικὴ πίεσις ἐκτιμᾶται εἰς χιλιοστὰ τοῦ μέτρου.
Μέση θερμοκρασία	21,2	22,0	22,9	21,3	21,6	21,3	19,7	Ἡ μέση θερμοκρασία κατὰ τὴν ἑκατοντάδαμον κλίμακα ἐκτιμωμένη, παριστᾷ τὸν μέσον ὅρον τῶν διαφόρων θερμοκρασιῶν τῆς ἡμέρας.
Ἐλάχιστη θερμοκρασία	15,0	15,7	15,4	16,5	15,4	15,4	15,2	Ἡ σχετικὴ ὑγρασία ἐκτιμᾶται ἀπὸ τοῦ 0 μέχρι τοῦ 100· τὸ 0 παριστᾷ τὴν τελείαν ξηρασίαν, τὸ δὲ 100 τὴν μεγίστην ὑγρασίαν τῆς ἀτμοσφαιράς.
Μεγίστη θερμοκρασία	25,7	26,4	27,8	26,6	27,3	25,0	24,8	Ἡ σχετικὴ ὑγρασία ἐκτιμᾶται ἀπὸ τοῦ 0 μέχρι τοῦ 100· τὸ 0 παριστᾷ τὴν τελείαν ξηρασίαν, τὸ δὲ 100 τὴν μεγίστην ὑγρασίαν τῆς ἀτμοσφαιράς.
Σχετικὴ ὑγρασία	47	34	39	57	57	56	62	Ἡ βροχὴ καὶ ἡ χιῶν ἐκτιμῶνται εἰς χιλιοστὰ τοῦ μέτρου, καθ' ὅσον ἄνω τῆς ἐπιφανείας τῆς Γῆς.
Βροχὴ	—	—	—	—	—	—	—	Τὰ νέφη ἐκτιμῶνται ἀπὸ 0 ἕως 10· τὸ 0 παριστᾷ τὸν ἐντελῶς ἀνεφελὸν οὐρανόν, τὸ δὲ 10 τὸν τελείως κεκαλυμμένον ὑπὸ νεφῶν.
Χιῶν	—	—	—	—	—	—	—	Ἡ ἔντασις τῶν ἀνέμων ἐκτιμᾶται ἀπὸ 0 ἕως 9· τὸ 0 παριστᾷ τὴν νημερίαν, τὸ δὲ 9 τὴν θύελλαν.
Χάλαξα	—	—	—	—	—	—	—	
Νέφη	1	1	1	7	3	3	8	
Ἄνεμος καὶ ἔντασις αὐτοῦ	BA.5	BA.3	BA.3	NN.Δ.2	N.4	N.Δ.4	N.5	
Θάλασσα	τεταραγμένη	ὀλιγοντεταραγμένη	ὀλιγοντεταραγμένη	γαλήνια	τεταραγμένη	κυματώδης	τεταραγμένη	

Παρατηρήσεις.—Ἡ πτώσις τῆς βαρομετρικῆς στήλης, ἥτις παρατηρήθη ἀπὸ τῆς 8 τοῦ. ἐξηκολούθησεν ἐπαισθητῶς μέχρι τῆς 14, ὅτε τὸ βαρομετρον ἔδειξε τάσιν πρὸς βελτίωσιν τῆς ἀτμοσφαιρικῆς καταστάσεως, ἀλλ' ἄνευ μεγάλων ἐλπίδων σταθερότητος. Καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦτο ὁ οὐρανὸς ἦτο κατὰ τὸ μᾶλλον ἡ ἥτιον νεφελώδης καὶ ἡ θερμοκρασία τῆς ἀτμοσφαιράς κατὰ ἓνα ἢ δύο βαθμοὺς ὑπερέτερα τῆς συνήθους ἐν Ἀθῆναις κατὰ τὸν τρέχοντα μῆνα.

Ἡ σχετικὴ ὑγρασία τοῦ ἀέρος διατηρήθη ἐπαισθητῶς κατωτέρα τῆς συνήθους, ὑπερέβη δὲ ταύτην κατὰ τι μόνον τὴν 14 Μαΐου.

Ἐν Εὐρώπῃ ὁ καιρὸς ἐν γένει εἶνε ἀρκετὰ καλός· ἐν Γαλλίᾳ μόνον παρατηρεῖται μεγάλη κατάπτωσης τῆς θερμοκρασίας· ἐν Παρισίοις ἐνθα τὴν 3 Μαΐου τὸ θερμομετρον ἔδεικνε τὴν προίαν 21 βαθμοῦς, ἀπὸ τῆς 4 καὶ ἐντεῦθεν κατελθούσης τῆς βαρομετρικῆς στήλης ἀποτόμῳ κατὰ 5 χιλιοστόμετρα, ἡ θερμοκρασία ἠλαττώθη κατὰ 14 ὅλους βαθμοῦς.

Ἡ θερμοκρασία αὕτη διατηρεῖται ἐν Παρισίοις εἰσέτι μέχρι σήμερον 14 Μαΐου.